

Jaanika Jürimäe
OÜ Vintselle
jaanika.jurimae@vintselle.ee

Teie 10.04.2026

Meie 29.04.2026 nr 13-3/1325-2

Vastus pöördumisele

Austatud Jaanika Jürimäe

Pöördusite Vintselle OÜ volitatud esindajana Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poole seoses koostatava Tallinna piirkonna kõrgepingevõrgu tugevdamise riigi eriplaneeringuga. Tegite ettepaneku riigi eriplaneeringu alusdokumentide täiendamiseks.

Vastame Teie ettepanekutele järgnevalt:

1. Alajaama asukoha valikust

Riigi eriplaneeringu praeguseks koostatud materjalides kajastatud alajaama asukohta on käsitletud esialgse ja indikatiivse võimalusena, mitte lõpliku asukohavalikuna. Planeerimismenetluse järgmistes etappides täpsustatakse alajaama võimalikke asukohti ning analüüsitakse ka alternatiivseid lahendusi Ülemiste järve piirkonnas. Asukohtade sobivust hinnatakse terviklikult, võttes arvesse keskkonna-, sotsiaalseid ja ruumilisi mõjusid, sealhulgas keskkonnamõju strateegilise hindamise raames. Lõplik asukohavalik kujuneb välja planeerimismenetluse tulemusel.

Selgitame, miks käsitletakse alajaama võimaliku asukohapiirkonnana Ülemiste järve tagust ala. Praegu liigub suur osa Tallinna elektrivarustusest Harku ja Veskimetsa vaheliste kaablite kaudu. Need ühendused on küll töökindlad, kuid teatud olukordades, näiteks ühe liini rivist välja langemisel või talvisel perioodil, kui suureneb elektri import Soomest või Lätist, võib tekkida ülekoormuse oht. Sellistes tingimustes ei ole kogu Tallinna piirkonna elektrivarustus alati täielikult tagatud.

Et elektrivarustus oleks kindlam, on vaja jaotada koormust ühtlasemalt Tallinna ümbruse alajaamade vahel (Harku, Kiisa, Aruküla). Selleks on oluline roll Järve alajaamal, kuhu suundub juba praegu mitu elektriliini. Kui rajada uus 330/110 kV alajaam Järve ja Järveküla vahele ehk Ülemiste järve taha, saab osa elektrivoolust suunata sinna ning vähendada koormust Harku–Veskimetsa suunal. Mida lähemale uus alajaam Järve alajaamale rajada, seda paremini liigub elekter selles suunas ja seda väiksem on ülekoormuse risk. Pikemas vaates on plaan luua ka Lasnamäe piirkonda täiendav tugev alajaamasõlm, et Tallinna elektrivarustus oleks mitmekesisem ja katkestustele vastupidavam.

2. Riigi eriplaneeringu elluviimisega kaasnevate mõjude analüüsi lähteülesande täiendamisest
Äri- ja tootmismaid võetakse arvesse majandusliku mõju hinnangus. Sotsiaalsete mõjude osas hinnatakse just seda, kuidas mõjutab rajatav liin inimeste elukeskkonda. Seetõttu vaadeldakse sotsiaalse mõju hinnangus just elu- ja ühiskondlikke hooneid, samuti sotsiaalset taristut jms. Samas majandusliku mõju analüüsi üks uurimisküsimusi on see, millist mõju avaldavad alternatiivid piirkonna majandustegevusele, sh maavarade kaevandamisele, kalandusele, majandustegevuse laiendamisevõimalustele, turismile jms. Alternatiivide võrdlemisel võetakse arvesse tootmismaad ja ärimaad, mida trassialternatiivid läbivad – eesmärgiga anda eelistus alternatiivile, mis läbib äri- ja tootmismaad vähem, kuna see võib piirata ettevõtete laienemisvõimalusi.

Lisaks on oluline välja tuua, et kõrgepingeliini rajamine tootmis- või ärimaale ei välista automaatselt tootmis- või ärimaa kasutamist vastaval sihtotstarbel. Oleme nõus, et liini rajamine võib mingil määral piirata majandustegevust, kuid seda on väga raske hinnata, kui ei ole täpsemalt teada, mida soovitakse konkreetses asukohas ellu viia. Liini kaitsevööndisse ei või küll rajada hoonet ning seal kehtivad ka muud piirangud, kuid paljud tegevused on ka kaitsevööndis edaspidi võimalikud ning paljud ettevõtted tegutsevad kinnistutel, kus asub õhuliin.

Teiseks ei tasu unustada lisandväärtust, mida toob endaga kaasa põhivõrgu tugevdamine ning liitumisvõimaluste suurenemine. On selge, et kui võrguga saab liita rohkem elektrienergia tootmisvõimsust, võidavad sellest ka kohalikud ettevõtted, kes on elektrienergia kasutamisest huvitatud.

Seega nõuaks ettevõtete tulevikuplaanidele ja kogu võrgu arendamisele majandusliku hinnangu andmine väga täpset ja suuremahulist analüüsi, mida ei ole vaja läbi viia planeeringulahenduse kujundamiseks ja parima asukoha väljavalimiseks. Parima asukoha valimiseks piisab sellest, kui me võtame koostöös teiste kriteeriumitega arvesse ka tootmis- ja ärimaade paiknemist. See võtab riigi eriplaneeringu täpsusastmes vajalikul määral arvesse tootmise ja äritegevuse laienemise piiramise vältimise vajadust.

Detailplaneeringuid ning kehtivaid projekteerimistingimusi võetakse arvesse parima asukoha valimisel ning igal juhul antakse hinnang, kas liini rajamine takistab planeeringuga või projekteerimistingimustega (kehtiv ehitusõiguse alusel) kavandatud tegevuse elluviimist. Küll aga ei ole siingi oluline anda täpset majanduslikku hinnangut, sest nii detailne analüüs ei ole jällegi planeeringulahenduse kujundamiseks vajalik – alternatiivide vahel valimiseks piisab sellest, et võetakse arvesse kehtiva detailplaneeringuga või projekteerimistingimustega alasid ning otsustamisel kaalutakse, kuivõrd liini rajamine takistab nende elluviimist.

Seejuures aga juhime tähelepanu, et kui teil või ka muul piirkonna ettevõttel on konkreetsed arendusplaanid, mille osas te hindate, et kõrgepingeliini rajamine takistab nende elluviimist, julgustame teid planeeringu korraldajaga ühendust võtma ja oma konkreetse asukohaga seotud plaanidest teavitama. Need on argumendid, mida saab planeeringulahenduse kujundamisel arvesse võtta ning see ongi planeerimisprotsessi tavapärane osa – eri huvide tasakaalustamine. Kui te esitate konkreetset asukohta puudutava ettepaneku, kaalutakse seda koostöös teiste kitsendustega ning hinnatakse, kas alternatiivi muutmise on asukohas võimalik ja põhjendatud (võttes arvesse ka teisi asjakohaseid huve ja piiranguid).

3. Rail Balticuga/110kv kõrgepingeliinide trassikorridoridega kattuvate alternatiivide eelistamisest ning vajadusel osaliselt maakaabli kasutamisest
Sobivaim trassikoridori asukoht valitakse erinevaid koridori kulgemisvõimalusi võrreldes ning hinnates põhjalikult nii looduskeskkonda kui ka planeeringu elluviimisega kaasnevaid

sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi mõjusid, võimalikke tehnilisi lahendusi ja täiendavaid uuringuid. Trassikoridori asukohavalik sõltub väga mitmetest teguritest.

Nii maakaablil kui ka õhuliini lahendustel on omad head ja vead. Maapeal asuvad õhuliinid võimaldavad lihtsamat juurdepääsu ja jälgimist, mis lühendab hoolduse ja remondi aega ning seega vähendab elektrikatkestuste mõju. Maakaabli puhul seevastu on juurdepääs keerulisem ja maa-alusel kaablil rikete tuvastamine keeruline, olles seega riskiks energiaturvalisusele. Trassi kavandamisel kaalutakse erinevaid tehnilisi, majanduslikke ja varustuskindlusega seotud aspekte, kuid maakaablilahendus ei ole antud juhul võrgu toimimise seisukohast eelistatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivan Sergejev

planeeringute asekanstler

Alan Rood

5556 8761 alan.rood@mkm.ee